A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2026. július 16.*

„Előzetes döntéshozatal – Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme – Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése – Hatékony bírói jogvédelem az uniós jog által szabályozott területeken – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Számviteli felelősség megállapítása iránti eljárás – Valamely tagállam nemzeti területe egy részének függetlensége iránti mozgalom – A számviteli felelősséget keletkeztető cselekmények amnesztiájára vonatkozó nemzeti törvény – A felelősség megszűnése legfeljebb két hónapon belül, a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése, valamint az eljárásban részt vevő összes fél meghallgatása nélkül – Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdése – Az alapeljárás azon nemzeti bíróság általi felfüggesztése, amely az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt a Bíróság elé”

A C-523/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal de Cuentas (számvevőszék, Spanyolország) a Bírósághoz 2024. július 30-án érkezett, 2024. július 29-i határozatával terjesztett elő

a **Sociedad Civil Catalana, Asociación Cívica y Cultural (SCC)**,

a **Ministerio Fiscal**

és

RAS,

AAT,

IGA,

ARMG,

ANMG,

NMF,

ARM,

LBC és társai,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

JTN,

JNB,

TPR,

OJV és társai,

MAB,

JMSI,

LPG,

CPO,

CPC,

ACO,

AMC,

ACJ,

FGS

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, T. von Danwitz (előadó) elnökhelyettes, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, M. Condinanzi és F. Schalin tanácselnökök, S. Rodin, E. Regan, N. Piçarra, A. Kumin, M. Gavalec, S. Gervasoni, N. Fenger és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. július 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Sociedad Civil Catalana, Asociación Cívica y Cultural (SCC) képviseletében J. R. Chapapría García de Otazo és M. de Diego Martínez abogados,

– a Ministerio Fiscal képviseletében C. García-Berro Montilla fiscal,

– RAS, AAT, IGA, ARMG, ANMG, NMF és ARM képviseletében E. Centeno Ruiz procurador és F. Homs Molist abogado,

– LBC és társai, valamint JTN képviseletében E. Centeno Ruiz procurador és M. Barnola Sarri abogada,

– OJV és társai képviseletében R. Blanco procurador és M. Marsal Ferret abogado,

– MAB képviseletében J. Cabré Trias abogado,

– JMSI képviseletében I. Elbal Sánchez abogada,

– LPG, CPC és ACO képviseletében G. Boyé Tuset abogado,

– AMC képviseletében J. Tornos Mas abogado,

– ACJ képviseletében M. Campa Escudero és C. Monguilod Agustí abogados,

– a spanyol kormány képviseletében A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Valero, C. Urraca Caviedes és M. Wasmeier, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. november 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem először is az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendeletnek (HL 1995. L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.), másodszor az EUMSZ 267. és EUMSZ 325. cikknek, valamint az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, harmadszor az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikke első bekezdésének, negyedszer az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 20., 21. és 47. cikkének, ötödször a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének, valamint hatodszor az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény; a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Sociedad Civil Catalana, Asociación Cívica y Cultural (SCC) és a Ministerio Fiscal (ügyészség, Spanyolország) által a Generalitat de Cataluña (Katalónia kormánya, Spanyolország; a továbbiakban: Generalitat) irányító szerveinek 35 korábbi tagja (RAS, AAT, IGA, ARMG, ANMG, NMF, ARM, LBC és társai, JTN, JNB, TPR, OJV és társai, MAB, JMSI, LPG, CPO, CPC, ACO, AMC, ACJ és FGS) ellen kezdeményezett, a 2011–2017 között a Katalónia függetlenségét támogató mozgalommal összefüggésben kezelt közpénzek ez utóbbi személyek általi kezelése tárgyában az igazolatlan hiánynak a közpénzek kezelésével megbízott személyek felelőssége alapján történő visszatéríttetése iránt folyamatban lévő eljárásban (a továbbiakban: igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárás) terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az EU-Szerződés

3 Az EUSZ 2. cikk így szól:

„Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

4 Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában.

A tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket.

A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.”

5 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése a következőt írja elő:

„A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.”

Az EUM-Szerződés

6 Az EUMSZ 267. cikk értelmében:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

[…]”

7 Az EUMSZ 325. cikk előírja:

„(1) Az Unió és a tagállamok küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen az e cikknek megfelelően meghozandó olyan intézkedésekkel, amelyeknek elrettentő hatásuk van és hathatós védelmet nyújtanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.

[…]”

A Charta

8 A Chartának az „Igazságszolgáltatás” című VI. címében szerepel „A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog” című 47. cikk, amely a következőképpen szól:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. […]

[…]”

Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya

9 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdése értelmében:

„Az [EUMSZ] 267. [cikkben] említett esetekben egy tagállam bíróságának az eljárás felfüggesztéséről és az ügynek a Bíróság elé utalásáról szóló határozatát az érintett bíróság közli a Bírósággal. Ezt a határozatot azután a Bíróság hivatalvezetője továbbítja a feleknek, a tagállamoknak, az Európai Parlamentnek, [az Európai Unió Tanácsának], [az Európai] Bizottságnak és az Európai Központi Banknak, továbbá annak az uniós intézménynek, szervnek vagy hivatalnak, amelyik meghozta azt a jogi aktust, amelynek érvényessége vagy értelmezése a jogvita tárgyát képezi.”

A 2988/95 rendelet

10 A 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.”

A spanyol jog

Az alkotmány

11 A Constitución española (spanyol alkotmány, a továbbiakban: alkotmány) 136. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) az állam, valamint a közszektor elszámolásainak és gazdálkodásának ellenőrzéséért felelős legfőbb szerv.

Közvetlenül a Cortes Generalesnek (spanyol parlament) van alárendelve, és az állam fő számlájának vizsgálata és ellenőrzése tekintetében a rábízott feladatokat látja el.

2. Az állam és a közszektor elszámolásait benyújtják a Tribunal de Cuentas-nak (számvevőszék), amely ellenőrzi azokat.

[…]

3. A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tagjai ugyanolyan függetlenséget élveznek, ugyanúgy elmozdíthatatlanok, és ugyanazon összeférhetetlenségi szabályoknak vannak alávetve, mint a bírák.

4. A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) összetételét, szervezetét és feladatait alkotmányos törvény szabályozza.”

A LOTCU

12 A Ley Orgánica 2/1982 del Tribunal de Cuentas (a Tribunal de Cuentas-ról [számvevőszék] szóló, 1982. május 12-i 2/1982. sz. alkotmányos törvény; a BOE 1982. május 21-i 121. száma, 13290. o.; a továbbiakban: LOTCU) 5. cikke úgy rendelkezik, hogy a „Tribunal de Cuentas (számvevőszék) feladatait teljes mértékben függetlenül és a jogrend tiszteletben tartásával látja el”.

13 A LOTCU 15. cikke a következőképpen szól:

„1. A számviteli bírósági eljárás, amely a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) hatáskörébe tartozik, az azon személyek által benyújtandó elszámolásokra terjed ki, akik közjavakat, közpénzeket vagy közvagyont szednek be, ellenőriznek, kezelnek, tartanak, használnak vagy alkalmaznak.

2. A számviteli bírósági hatáskör kiterjed a közpénzekre vagy közvagyonra, valamint az azok kezelésének biztosítékául szolgáló járulékos kötelezettségekre.”

14 A LOTCU 30. cikke második bekezdésének az alapügyben alkalmazandó változata a következőképpen szól:

„A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) számvevői függetlenek és elmozdíthatatlanok.”

15 A LOTCU 33. cikkének 1első bekezdése értelmében:

„A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tagjaira a Ley orgánica del Poder Judicial (az igazságszolgáltatásról szóló alkotmányos törvény) által a bírák tekintetében megállapítottakkal azonos felmentési és összeférhetetlenségi okok, valamint tilalmak vonatkoznak.”

16 A LOTCU 36. cikke értelmében:

„A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) elnöke és számvevői csak hivatali idejük lejárta, a spanyol parlament által elfogadott lemondás, felmentési ok fennállása, összeférhetetlenség vagy a kötelezettségeik súlyos megszegése miatt menthetők fel hivatalukból.”

Az LFTCU

17 Az 1988. április 5-i Ley 7/1988 de Funcionamiento del Tribunal de Cuentas (a számvevőszék működéséről szóló 7/1988. sz. törvény; a BOE 1988. április 7-i 84. száma, 10459. o.; a továbbiakban: LFTCU) 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tagjai a tisztségüktől elválaszthatatlan pártatlanság és a méltóság elvének megfelelően látják el feladataikat, biztosítják a rájuk bízott ügyek gondos és hatékony kezelését, részt vesznek minden olyan plenáris ülésen és bizottsági ülésen, amelyre meghívták őket, és nem vonhatók felelősségre a feladataik ellátása során kifejtett véleményük miatt.

Az elnök és a tagok nem vehetnek rész az olyan jogalanyokkal kapcsolatos ügyekben, amelyek irányításában, tanácsadásában vagy ügyvezetésében közreműködtek, vagy amelyekben ők maguk, vagy második fokú rokonuk vagy házastársuk révén érdekeltséggel rendelkeztek.”

18 Az LFTCU 60. cikke értelmében:

„1. A számviteli bíróság a felek által előterjesztett kérelmek és érvek korlátain belül jár el.

2. Ha azonban e bíróság tanácsa a határozathozatal időpontjában úgy ítéli meg, hogy az elé terjesztett kérdéssel kapcsolatban a felek nem fejthették ki megfelelően az álláspontjukat, mivel más okok is megalapozhatják vagy kizárhatják a számviteli felelősség megállapítása iránti keresetet, erről végzésben tájékoztatja az érdekelt feleket, amelyben – felhívva a feleket arra, hogy e végzés nem érinti a végleges határozatot – kifejti álláspontját, és a felek számára közös, tíz napot meg nem haladó határidőt biztosít érveik előterjesztésére, és adott esetben felfüggeszti a határozathozatalra nyitva álló határidőt.”

Az LOA

19 A 2024. június 10-i Ley Orgánica 1/2024 de amnistía para la normalización institucional, política y social en Cataluña (a Katalónia intézményi, politikai és társadalmi normalizálását célzó amnesztiáról szóló 1/2024. sz. alkotmányos törvény; a BOE 2024. június 11-i 141. száma, 67764. o.; a továbbiakban: LOA) preambuluma értelmében:

„I.

[…]

Az Európai Unió jog teljes mértékben elismeri az amnesztia intézményét. […]

Következtésképpen az Európai Unió Bírósága [a 2021. április 29-i X (Európai elfogatóparancs – *Ne bis in idem*) ítéletében (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339)] nem csupán elismerte az amnesztia lehetőségét, hanem egyben úgy rendelkezett, hogy annak az a célja, hogy az általa érintett cselekmények ne minősüljenek büntetendőnek, így a bűncselekmény miatt már nem lehet büntetőeljárást indítani, illetve ha az ítéletet már meghozták, a végrehajtást be kell fejezni, ami főszabály szerint azt jelenti, hogy a kiszabott büntetés már nem hajtható végre. A közelmúltban [a 2021. december 16-i AB és társai (Közkegyelem visszavonása) ítéletében (C-203/20, EU:C:2021:1016)] a Bíróság megállapította a büntetőeljárások megszüntetésének és a büntetések elengedésének lehetőségét a jogalkotási jellegű eljárásból eredő közkegyelem alapján hozott bírósági határozatok alapján.

Ugyanezen gondolatmenetet követve az Emberi Jogok Európai Bírósága elismerte az amnesztia érvényességét és politikai célszerűségét, korlátként pedig az emberi jogok súlyos megsértését rögzítette, azzal az indokkal, hogy ezek olyan cselekmények, amelyek nem vonhatók ki az államok e cselekmények üldözésére és szankcionálására vonatkozó kötelezettsége alól (többek között: EJEB, 2014. május 27., Marguš kontra Horvátország, CE:ECHR:2014:0527JUD000445510).

Az Európa Tanács a CM/Rec (2010) 12. sz. ajánlásban, a Jog a Demokráciáért Európai Bizottság (ún. Velencei Bizottság) pedig a 2013. március 8. és 9-i plenáris ülésen kiadott 710/2012. sz. véleményben (CDL-AD(2013)009) szintén kimondta az amnesztia-jellegű intézkedések érvényességét, valamint a bírósági határozatokkal való összeegyeztethetőségét.

[…]

V.

[…]

Másrészt a bizonyos összefüggésben közérdekből bekövetkező eseményekre vonatkozóan a hatályos jogszabályok alkalmazása alól felmentést adó egyedi törvény jellege azt jelenti, hogy az e törvény elfogadásakor eljáró bíróságoknak haladéktalanul meg kell szüntetniük az elfogadott jogkorlátozó intézkedéseket, még azokban az esetekben is, amikor a bírósági eljárás esetleges felfüggesztésére kerül sor. A jogok és szabadságok gyakorlása bármilyen korlátozásának mindig meg kell felelnie az [EJEE-ben], a [Chartában] és [az alkotmányban] foglalt követelményeknek, biztosítva a jogok és szabadságok korlátozásának szilárd jogalapját.

Ez összhangban áll az alkotmány 163. cikke szerinti elsőbbségi alkotmányossági kérdés, valamint az [EUMSZ] 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatalra utalás tekintetében létrehozott rendszerrel. Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az e rendelkezésekben szabályozott mechanizmusok esetleges alkalmazása nem érinti a jogszabályok érvényességét vagy hatályát.

[…]

Összefoglalva, e törvény a jogbiztonságot, a törvényesség elvének tiszteletben tartását és az alapvető jogok pártatlan védelmének jogi keretét kívánja biztosítani, figyelembe véve a Velencei Bizottság ajánlásait, amely 2013. évi véleményében hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az amnesztia végrehajtása során a jogalkotói és a bírói hatáskörök világos elhatárolását fenn kell tartani, biztosítva a bírói függetlenség és a demokratikus elvek tiszteletben tartását.

VI.

[…]

Ez a megközelítés, amely mindenesetre elvont, mivel semmiképpen nem foglalja magában az e kizárások körébe vonható tényállások fennállásának értékelését, lényegében összhangban van a [Velencei Bizottság] által az Európa Tanács 94. plenáris ülésén elfogadott, 2013. március 11-i véleményében foglaltakkal. Ennélfogva a jogalkotó feladata az amnesztiára való jogosultság kritériumainak meghatározása, és a bíróság feladata a jogalkotó által meghatározott alkalmazási körbe tartozó konkrét személyek meghatározása.

[…]

A Velencei Bizottság iránymutatásaival összhangban a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség biztosítása érdekében pontosan és részletesen meghatározásra kerültek az amnesztiában részesíthető cselekmények. Ez különösen a pénzeszközök hűtlen kezelésével kapcsolatos bűncselekményekkel szembeni küzdelem során kulcsfontosságú, egyértelműen megkülönböztetve az amnesztiában részesíthető cselekményeket és a korrupciós cselekményeket, amelyekre ilyen intézkedés nem alkalmazható.

[…]”

20 Az LOA „Tárgyi hatály” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. Amnesztiában részesülnek az alábbi, büntetőjogi, szabálysértési vagy számviteli felelősségre vonást eredményező cselekmények, amelyeket a 2014. november 9-én és 2017. október 1-jén Katalóniában tartott konzultációkkal, azok előkészítésével vagy következményeivel összefüggésben hajtottak végre, amennyiben azokat 2011. november 1. és 2023. november 13. között eszközölték, valamint az alábbi, az említett időpontok között az úgynevezett katalán függetlenségi folyamat keretében végrehajtott cselekmények, még akkor is, ha azok nem kapcsolódnak az említett konzultációkhoz, vagy azokat azok megtartását követően hajtották végre:

a) A Katalónia elszakadásának vagy függetlenségének követelése, előmozdítása vagy elősegítése céljából elkövetett cselekmények, valamint azok a cselekmények, amelyek hozzájárultak e célok eléréséhez.

   […]

   Idetartoznak azok a cselekmények is, amelyeket személyes vagy intézményi minőségben a függetlenségi projekt terjesztése, az információgyűjtés és a hasonló tapasztalatok megismerése, illetve annak elérése érdekében hajtottak végre, hogy más köz- vagy magánjogi szervezetek támogatást nyújtsanak a katalán függetlenség megvalósítása céljából.

   Hasonlóképpen ideértendők az úgynevezett katalán függetlenségi folyamattal vagy annak vezetőivel e folyamat keretében közvetlenül vagy közvetve összefüggő azon cselekmények, amelyeket olyan személyek hajtottak végre, akik nyilvánvalóan vagy bizonyíthatóan segítséget nyújtottak, együttműködtek vagy bármilyen tanácsadást végeztek, képviseletet vagy védelmet biztosítottak vagy biztonságos helyet biztosítottak az e pont első bekezdésében említett magatartásért felelős személyek részére, vagy akik erre vonatkozó információkat szereztek.

b) A 2014. november 9-én és 2017. október 1-jén Katalóniában tartott konzultációk összehívásának, előmozdításának vagy megrendezésének szándékával elkövetett azon cselekmények, amelyeket olyan személyek követtek el, akik nem voltak erre jogosultak, vagy amelyek összehívását vagy megrendezését jogellenesnek nyilvánították, valamint azok, amelyek hozzájárultak ezek megvalósításához.

[…]

c) Az engedetlenségi cselekmények, függetlenül azok jellegétől, a közrend megzavarása, a hatóságokkal és azok képviselővel, valamint a köztisztviselőkkel szembeni támadások vagy az e cikk b) pontjában említett konzultációk megtartásának vagy azok következményeinek lehetővé tétele céljából végrehajtott ellenállás, valamint bármely más, bűncselekménynek minősülő olyan cselekmény, amelyet ugyanilyen szándékkal hajtanak végre.

Mindenesetre idetartozik […] minden olyan egyéb cselekmény, amely törvényeknek, rendeleteknek vagy határozatoknak a hatóságok vagy köztisztviselők által történő elfogadásából vagy végrehajtásából áll, és amelyet az e cikk b) pontjában említett konzultációk megtartásának lehetővé tétele, elősegítése vagy támogatása céljából hajtottak végre.

[…]

2. Az e cikk 1. bekezdése szerinti, büntetőjogi, szabálysértési vagy számviteli felelősséget eredményező cselekmények, függetlenül a végrehajtásuk fokától, beleértve az előkészületi cselekményeket is, valamint az elkövetés vagy részvétel formájától amnesztiában részesülnek.

[…]”

21 Az LOA „Kivételek” című 2. cikke az e) pontban a következőket írja elő:

„Mindenesetre az alábbiakra nem alkalmazható az 1. cikkben foglalt amnesztia:

[…]

e) az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekménynek minősülő cselekmények.”

22 Az LOA 3. cikke értelmében:

„A jelen törvény alapján kihirdetett amnesztia a büntetőjogi, szabálysértési vagy számviteli felelősség megszűnését eredményezi, az e címben meghatározott feltételek szerint.”

23 Az LOA-nak „A polgári jogi és számviteli felelősségre gyakorolt joghatások” című 8. cikke a 3. bekezdésében a következőket mondja ki:

„Az […] eljárás nyomozati vagy elsőfokú szakaszában elfogadott biztosítási intézkedéseket meg kell szüntetni.”

24 Az LOA „Soron kívüli és sürgősségi eljárás” című 10. cikke értelmében:

„Az amnesztia alkalmazása minden egyes esetben az e törvényben meghatározott bírósági, közigazgatási vagy számviteli szervek hatáskörébe tartozik, amelyek a szóban forgó közigazgatási,

bírósági vagy számviteli eljárás szakaszától függetlenül soron kívül és sürgős jelleggel meghozzák a vonatkozó határozatokat e törvénynek megfelelően.

A határozatokat legfeljebb két hónapon belül meg kell hozni, a későbbi jogorvoslatok sérelme nélkül, amelyeknek azonban nincs halasztó hatálya.”

25 Az LOA „Számviteli felelősség megállapítására irányuló eljárás” című 13. cikke a 3. bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) előtt folyamatban lévő, a számviteli felelősség megállapítására irányuló eljárás elsőfokú vagy fellebbezési szakaszban van, a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) illetékes szervei az ügyészség és az amnesztiában részesített cselekményekkel érintett közpénzek vagy pénzügyi eszközök hűtlen kezelése miatt károsult közjogi szervek meghallgatását követően az alperesként eljáró természetes vagy jogi személyeket a számviteli felelősség alól felmentő határozatot hoznak, amennyiben e szervek nem emeltek kifogást.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

26 2022. február 17-én az SCC, 2022. április 13-án pedig az ügyészség keresetet nyújtott be a Tribunal de Cuentashoz (számvevőszék), amely a kérdést előterjesztő bíróság, igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás keretében a Generalitat közvagyonát ért kár fennállásának, valamint annak megállapítása iránt, hogy e kár bekövetkeztében fennáll az alapeljárás alpereseinek közvetlen számviteli felelőssége. Az SCC és az ügyészség e tekintetben azt kéri, hogy a bíróság kötelezze az alapeljárás alpereseit arra, hogy térítsék vissza a Generalitat államkincstára részére a keresetleveleikben megjelölt, az utóbbinak okozott kár bekövetkeztében való részvételük alapján meghatározott konkrét összegeket.

27 Az SCC és az ügyészség e kárt 5 309 807,02 euróban, illetve 3 429 342,43 euróban állapította meg.

28 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az SCC és az ügyészség szerint e kár két kategóriába sorolható kiadásokból eredt, nevezetesen egyrészt a Katalónia függetlenségére vonatkozó, 2017. október 1-jei jogellenes népszavazás következtében felmerült kiadásokból, másrészt pedig a Generalitat 2011 és 2017 közötti „külső tevékenységének” előmozdítása érdekében felmerült kiadásokból, vagyis a Katalónia függetlenségének ezen időszak alatti nemzetközi szinten történő előmozdításával kapcsolatban felmerült kiadásokból.

29 Konkrétan, a népszavazás megtartása céljából felmerült kiadások lényegében a következő tételeket foglalják magukban: először is, az önkéntesek népszavazás szervezésében való részvételének irányítását lehetővé tevő szoftverek és informatikai alkalmazások beszerzésének költségei; másodszor, hirdetési kiadások; harmadszor, a külföldön lakóhellyel rendelkező választópolgárok névjegyzéke összeállításának költségei; negyedszer, plakátelhelyezéssel kapcsolatos kiadások; ötödször, a népszavazás megtartásához szükséges anyagok (szavazólapok, szavazatszámlálás, a választási tisztviselők összehívása) beszerzésének költségei; hatodszor, nyilvános helyiségeknek a népszavazás céljára történő igénybevételéből eredő kiadások; hetedszer, a Generalitat imázsára vonatkozó külföldi kampányokhoz kapcsolódó kiadások; nyolcadszor, az Európai Parlament tagjainak arra vonatkozó meghívásával kapcsolatos költségek, hogy a népszavazást megelőző napokban látogassanak el Katalóniába; és kilencedszer, a szakértők és nemzetközi megfigyelők alkalmazásával kapcsolatos költségek.

30 Ami a Generalitat 2011 és 2017 közötti „külső tevékenységének” előmozdítása érdekében felmerült kiadásokat illeti, azok lényegében a következő tételeket foglalják magukban: először is a Secretaría d’Acció Exterior i Unió Europea (a Generalitat külső tevékenységéért felelős és európai uniós titkársága, Spanyolország) részéről az azon nemzetközi szerződésekre vonatkozó tanulmányok megrendelése érdekében felmerült kiadások, amelyeknek a Spanyol Királyság a részese; másodszor, a Generalitat különböző külföldi küldöttségei részéről felmerült költségek; harmadszor pedig a Consejo de Diplomacia Pública de Cataluña (katalán diplomáciai tanács, Spanyolország) részéről a függetlenségi folyamat népszerűsítése érdekében felmerült kiadások.

31 Az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás vizsgálati szakaszában ideiglenes intézkedéseket hoztak, amelyek a jogellenes népszavazás megtartásával kapcsolatban felmerült költségekért való felelősség címén 4 146 274,97 euró összegű biztosíték megfizetéséből, valamint a Generalitat „külső tevékenységének” előmozdítása érdekében felmerült kiadásokkal kapcsolatos tényekért való felelősség címén 5 422 411,10 euró összegű bankgarancia nyújtásából álltak.

32 A 2024. május 29-i eljárási végzésével a kérdést előterjesztő bíróság lezárta az ügy megvitatásának szakaszát, és megnyitotta a határozathozatali szakaszt.

33 2024. június 11-én hatályba lépett az LOA, amelynek 3. cikke előírja, hogy az e rendelkezés alapján kihirdetett amnesztia az e címben meghatározott feltételek szerint a büntetőjogi, szabálysértési vagy számviteli felelősség megszűnését eredményezi.

34 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy még meg kell vizsgálnia, hogy az alapügyben szóban forgó tényállás tekintetében teljesülnek-e az LOA-ban előírt feltételek. E bíróságnak azonban kétségei vannak e törvény uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően.

35 Először is megjegyzi, hogy az „Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekménynek minősülő cselekményeknek” az LOA 2. cikkének e) pontjával történő kizárása az LOA hatálya alól azt jelenti, hogy az amnesztia hatálya alá tartozhatnak azok a cselekmények, amelyek ugyan nem bűncselekmények, de érintik az Unió pénzügyi érdekeit, így például a számviteli felelősséget keletkeztető, a többek között az LOA 1. cikke (2) bekezdésével együttesen értelmezett 1. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában szabályozott cselekmények. Márpedig az ilyen amnesztia összeegyeztethetetlen lehet az „Unió pénzügyi érdekei védelme” fogalmának a Bíróság által elfogadott tág értelmezésével.

36 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy az LOA 1. cikke (1) bekezdése a)–c) pontjának többek között ezen 1. cikk 2. bekezdésével és e törvény 2. cikkének e) pontjával együttesen értelmezett rendelkezései sérthetik az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elvét is, mivel a felelősség megszűnéséhez, és így a Generalitat közvagyonának jogellenes kezeléséből eredő számviteli felelősség alóli mentességhez vezethetnek. Mivel az uniós jog egyik fő célja a büntetlenség megakadályozása a csalás és a korrupció területén, e bíróságnak nehézséget okoz e célkitűzés hatékonyságának az LOA szóban forgó rendelkezéseivel való összeegyeztetése.

37 Másodszor, az LOA 10. cikke soron kívüli és sürgősségi eljárást ír elő, amelyben a határozathozatalra előírt határidő két hónap, a határozat ellen pedig kizárólag nem devolutív hatályú jogorvoslattal lehet élni. Márpedig az említett bíróság szerint az ilyen rendelkezés sértheti a Charta 47. cikkét, mivel e határidő nem feltétlenül teszi lehetővé a bizonyításfelvételt, amely annak vizsgálatához szükséges, hogy az LOA-ban előírt feltételek teljesülnek-e.

38 Harmadszor, az LOA 13. cikke (3) bekezdésének utolsó fordulata a számviteli felelősség megszűnésére vonatkozó végleges határozatot kizárólag attól a feltételtől teszi függővé, hogy a sérelmet szenvedett közintézmények nem emelnek kifogást, de nem ír elő mechanizmust arra az esetre, ha az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárást megindító felek tiltakoznak. Márpedig ugyanezen bíróság arra keresi a választ, hogy e szabály összeegyeztethető-e a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység elleni hatékony és visszatartó erejű fellépés elvével.

39 Negyedszer, az LOA 1. cikke (1) bekezdése a)–c) pontjának – az 1. cikke 2–4. bekezdésének és 2. cikke e) pontjának rendelkezéseivel együttesen értelmezett – rendelkezései e törvény hatályának határozatlan jellege miatt sérthetik a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét.

40 Ötödször, a jogbiztonság elvének e megsértése a Charta 20. és 21. cikkében, valamint az EUSZ 2. cikkben foglalt egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértéséhez vezethet.

41 Hatodszor, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az LOA 8. cikkének (3) bekezdése, amely az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a nemzeti jogban előírt biztosítási intézkedések kötelező megszüntetését írja elő, összeegyeztethető-e a tisztességes eljáráshoz való joggal és a hatékony bírói jogvédelem elvével.

42 Hetedszer, e törvény 13. cikkének (3) bekezdése, amely az eljárásban részt vevő összes fél meghallgatása nélkül rendeli el az elsőfokú eljárás során a számviteli felelősség alóli felmentést, korlátozhatja a felek tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az igazságszolgáltatási feladatának a kérdést előterjesztő bíróság általi gyakorlását.

43 Nyolcadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az LOA 8. cikke (3) bekezdésének, 10. cikkének és 13. cikke (3) bekezdésének az e törvény preambulumával együttesen értelmezett rendelkezései nem sértik-e az EUMSZ 267. cikk és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdése szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem hatékonyságát.

44 E körülmények között a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni [a 2988/95 rendeletet] és az EUMSZ 325. cikket (a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység elleni hathatós és elrettentő küzdelem elve), valamint az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését (a lojális együttműködés elve), hogy azokkal nem egyeztethető össze a számviteli felelősségnek az [LOA] következő rendelkezéseiben meghatározott megszűnése: az 1. cikk 1. bekezdésének a)[–]c) pontja, valamint ugyanezen jogszabályi rendelkezés 2[–]4. bekezdése, valamint a 2. cikk e) pontja); figyelembe véve, hogy a [az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás] tárgyát képező állítólagos számviteli felelősség »az EU pénzügyi érdekeinek sérelmét« jelenti: i. mind abban az esetben, ha az Európai Unió Bírósága »megszorító értelmezést« ad az »EU pénzügyi érdekeinek védelme« fogalomnak (amely csak az uniós közpénzekkel végzett jogellenes gazdálkodási tevékenységeket foglalja magában), továbbá ii. mind e fogalom »tág értelmezésének« esetében (amely magában foglalja a valamely tagállam közpénzével végzett azon jogellenes gazdálkodási tevékenységeket is, amelyek ugyanakkor tényleges vagy potenciális kárt okoznak az Unió költségvetésében)?

2) Abban az esetben, ha a Bíróság az »EU pénzügyi érdekeinek védelme« fogalmat »megszorítóan értelmezi«, úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a [Charta] 47. cikkét, hogy azokkal nem egyeztethető össze az [LOA] 10. cikke, tekintettel arra, hogy az e rendelkezésben a határozat meghozatalára előírt két hónapos jogvesztő határidő ellentétes a minden személyt megillető azon joggal, hogy az eljárás megfelelő garanciákkal bírjon, és azt »észszerű időn belül« lefolytassák, mivel ez a bíróságra gyakorolt »külső nyomást« jelent, abban az esetben, ha [az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárásban] az [LOA] alkalmazásáról való döntéshozatalt megelőzően a felperesek írásbeli beadványaiban említett kiadások fedezeteként felhasznált közpénzek származásának (nemzeti költségvetés vagy uniós költségvetés) vagy rendeltetési helyének (Katalónia függetlenségének előmozdítása Spanyolországon kívül a 2011–2017 közötti időszakban) igazolására vonatkozóan valamilyen végső bizonyításfelvételt kell elrendelni?

3) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 325. cikket és a [2988/95] rendeletet a [Charta] 47. cikkével és az [EJEE] 6. cikkével összefüggésben, hogy azokkal nem egyeztethető össze az [LOA] 13. cikke (3) bekezdésének vége, tekintettel arra, hogy e rendelkezés nem tartalmaz semmiféle rendelkezést (eljárás, cselekmény stb.) arra az esetre, ha a számviteli felelősség megállapítása iránti keresetet benyújtó felek ([az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárásban] az SCC és az ügyészség) az elsőfokú eljárásban kifogással élnének a számviteli felelősség alóli felmentéssel szemben, hanem csak azt követeli meg, hogy a károsult közjogi személyek (a számviteli felelősség megállapítására irányuló jelen eljárásban [a Generalitat], amely nem is jelent meg a számviteli felelősség megállapítása iránti kereset benyújtása érdekében, és amely szervet így az eljárásból kizártnak tekintették) ne ellenezzék azt?

4) Úgy kell-e értelmezni, hogy a jogbiztonságnak és a bizalomvédelemnek az EUMSZ 325. cikkel és a [2988/95] rendelettel összefüggésben értelmezett elvével nem egyeztethető össze az [LOA] 1. cikke (1) bekezdésének a)[–]c) pontja az ugyanezen rendelkezés 2[–]4. bekezdésében foglaltakkal összefüggésben értelmezve, tekintettel arra, hogy az LOA tárgyi, személyi és időbeli hatályának meghatározása nem egyértelmű és pontos, ami azt eredményezheti, hogy [az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárásban] e számvevőszéki bíró az Unió pénzügyi érdekeit sértő olyan cselekményekből eredő számviteli felelősség megszűnését állapítja meg, amelyek valójában nem tartoztak az [LOA] hatálya alá?

5) Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 20. és 21. cikkét, hogy azokkal nem egyeztethető össze az LOA 1. cikke (1) bekezdésének a)[–]c) pontja az ugyanezen rendelkezés 2[–]4. bekezdésében foglaltakkal, valamint az [LOA] preambulumával összefüggésben értelmezve, mivel annak következtében, hogy a fentiek szerint az [LOA] hatályának meghatározása nem egyértelmű és pontos, ami a számviteli felelősség indokolatlan megszűnéséhez vezethet, ez a körülmény hátrányosan megkülönböztető vagy egyenlőtlen helyzeteket is eredményez azon személyek tekintetében, akiket más olyan, célzott visszatérítési eljárásokban ítéltek el számviteli felelősségük miatt, amelyek ugyanazon a területen (Katalónia autonóm közösség) és az [LOA] időbeli hatálya alá tartozó időszakban bekövetkezett eseményekhez kapcsolódnak?

6) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a [Charta] 47. cikkét, hogy azokkal nem egyeztethetők össze az [LOA] 8. cikke (3) bekezdésének rendelkezései, amelyek a biztosítási intézkedések egyoldalú és kötelező megszüntetéséről rendelkeznek, anélkül, hogy az eljáró bíróságnak mérlegelési mozgásteret hagynának, ellentétben azzal, ami a többi célzott visszatérítési eljárásban

történik, amelyekben az [LFTCU] alapján [a 2000. január 7-i Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (a polgári perrendtartásról szóló 1/2000. sz. törvény, a BOE 2000. január 8-i 7. száma, 575. o.)] biztosítási intézkedésekre vonatkozó általános szabályait alkalmazzák?

7) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a [Charta] 47. cikkét és az [EJEE] 6. cikkét, hogy azokkal nem egyeztethetők össze az [LOA] 13. cikke (3) bekezdésének rendelkezései (a számviteli felelősség alóli felmentés az elsőfokú eljárásban), mivel e rendelkezés nem írja elő a közjogi szereplő előzetes meghallgatását (még akkor sem, ha e fél *ex lege* perbeli jogképességgel rendelkezik a számviteli felelősség megállapítására irányuló eljárásban), és nem hagyja a bíróságra az olyan ügyek elbírálását sem, amelyekben az alperes arra hivatkozott, hogy nem vett részt a neki felrótt cselekményekben, tekintettel arra, hogy [az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárásban] egy közjogi szereplő pertársként jelent meg, és néhány alperes úgy nyilatkozott, hogy nem vett részt a cselekményekben?

8) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a [Charta] 47. cikkét, különösen az EUMSZ 267. cikkel és a[z Európai Unió Bírósága] alapokmánya […] 23. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének felfüggesztő hatályával és a Bíróság végleges határozatának hatékonyságával nem egyeztethető össze az [LOA] 8. cikkének (3) bekezdése, 10. cikke és 13. cikkének (3) bekezdése az [LOA] preambulumának (lásd: V. szakasz, 10. és 11. bekezdés) rendelkezéseivel összefüggésben értelmezve, amelyek az [LOA] abszolút érvényesülését írják elő, megfosztva az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott választ a hatékony érvényesüléstől, valamint megsértve az uniós jog elsőbbségének és közvetlen hatályának elvét?”

A Bíróság hatásköréről

45 Írásbeli észrevételeiben az ügyészség, valamint RAS, JTN, ANMG, AAT, NMF, IGA, ARM és ARMG lényegében azzal érvelt, hogy az amnesztiát nem szabályozza az uniós jog, így a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések elbírálására.

46 E tekintetben meg kell állapítani, hogy még ha a közkegyelem elfogadása és visszavonása a tagállamok hatáskörébe tartozik is (lásd ebben az értelemben: 2021. december 16-i AB és társai [Közkegyelem visszavonása] ítélet, C-203/20, EU:C:2021:1016, 40. pont), a tagállamok e hatáskörük gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket (lásd ebben az értelemben: 2023. július 24-i Lin ítélet, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2025. február 25-i Sąd Rejonowy w Białymstoku és Adoreikė ítélet, C-146/23 és C-374/23, EU:C:2025:109, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az előterjesztett kérdések a tagállamok számára kötelezettségeket előíró uniós jogi rendelkezéseknek, nevezetesen egyrészt az EUMSZ 267. és EUMSZ 325. cikknek, valamint az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 4. cikke (3) bekezdésének és az EUSZ 19. cikke (1) bekezdése második albekezdésének, másrészt pedig a 2988/95 rendeletnek az értelmezésére vonatkoznak, és arra irányulnak, hogy az előterjesztő bíróság értékelni tudja az LOA-nak az uniós jog e rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét.

48 Így – az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatósága vizsgálatának sérelme nélkül – a Bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében főszabály szerint hatáskörrel rendelkezik az említett rendelkezések értelmezésére.

49 Ami konkrétan az EUSZ 19. cikket illeti, az alapeljárás alperesei és a spanyol kormány azonban azt állítja, hogy a 19. cikkre vonatkozó kérdések nem az uniós jog hatálya alá tartozó helyzetre vonatkoznak.

50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 19. cikk, amely az EUSZ 2. cikkben kimondott jogállamiság értékét konkretizálja (2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 32. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 69. pont), az (1) bekezdésének második bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való jogának a biztosításához szükségesek.. A tagállamok tehát kötelesek olyan jogorvoslati és eljárási rendszert kialakítani, amely lehetővé teszi a hatékony bírósági felülvizsgálatot az említett területeken (2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 34. pont; 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 32. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:59, 34. pont).

51 Hozzá kell tenni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése „az uniós jog által szabályozott területekre” vonatkozik, attól a helyzettől függetlenül, amelyben ezt a jogot a tagállamok végrehajtják (2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 29. pont; 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 33. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:59, 35. pont).

52 E rendelkezés tehát alkalmazási körét tekintve minden olyan nemzeti bíróra vagy bíróságra alkalmazandó, amely az uniós jog értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó, és így e rendelkezés értelmében az uniós jog által szabályozott területeket érintő kérdésekben döntést hozhat (2025. február 25-i Sąd Rejonowy w Białymstoku és Adoreikė ítélet, C-146/23 és C-374/23, EU:C:2025:109, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 A jelen ügyben egyrészt, amint az a jelen ítélet 35. pontjából kitűnik, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az LOA rendelkezései alapján azok a cselekmények, amelyek ugyan nem bűncselekmények, de érintik az Unió pénzügyi érdekeit, amnesztiában részesíthetők. Ezen előfeltevéssel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra irányul, hogy az ilyen értelmezés összeegyeztethető-e az Unió pénzügyi érdekei védelme fogalmának a Bíróság ítélkezési gyakorlatában elfogadott tág értelmezésével.

54 Másrészt az LOA 1. cikke szerinti amnesztia esetleges alkalmazása érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak e törvény 2. cikke e) pontjának megfelelően meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó cselekményeket az EUMSZ 325. cikk értelmében vett, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményeknek kell-e minősíteni.

55 Ebből következik, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) az LOA által meghatározott eljárási keretben ténylegesen dönthet az EUMSZ 325. cikk értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó kérdésekről, ami azt jelenti, hogy ezen eljárási keretnek összhangban kell lennie az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével.

56 Meg kell tehát állapítani, hogy a jelen ítélet 47. pontjában említett rendelkezések értelmezése az EUMSZ 267. cikk alapján a Bíróság hatáskörébe tartozik.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

57 Az alapeljárás alperesei azzal az indokkal vitatták az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egészének elfogadhatóságát, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) nem minősül az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak”, mivel nem igazságszolgáltatási feladatokat lát el, és nem független vagy pártatlan.

58 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kiderül, hogy annak megítéléséhez, hogy valamely előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti bíróság jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság számos tényezőt vesz figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szerv törvény alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint független-e (lásd: 1966. június 30-i Vaassen-Göbbels ítélet, 61/65, EU:C:1966:39, 395. o.; 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 51. pont; 2024. május 7-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

59 Ahhoz, hogy a nemzeti bíróság jogosult legyen a Bírósághoz fordulni, az is szükséges továbbá, hogy eljárás legyen előtte folyamatban, és igazságszolgáltatási jellegű határozat meghozatalára irányuló eljárás keretében kelljen határozatot hoznia (1986. március 5-i Greis Unterweger végzés, 318/85, EU:C:1986:106, 4. pont; 2018. április 25-i Secretaria Regional de Saúde dos Açores végzés, C-102/17, EU:C:2018:294, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. május 3-i CityRail ítélet, C-453/20, EU:C:2022:341, 42. pont).

60 A jelen ügyben az alapeljárás alperesei egyrészt arra hivatkoznak, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) nem tartozik a bírói hatalomhoz, és tagjai lényegében a gazdasági és pénzügyi tevékenység számviteli ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat, nem pedig igazságszolgáltatási feladatokat látnak el.

61 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az a tény, hogy a kérdést előterjesztő szerv ilyen számviteli-ellenőrzési feladatokat lát el, nem képezi akadályát annak, hogy az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak minősüljön, amennyiben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló összefüggésben igazságszolgáltatási feladatot lát el (lásd ebben az értelemben: 2023. július 13-i Achilleion ítélet, C-313/22, EU:C:2023:574, 36. pont).

62 Annak megállapítása érdekében, hogy a törvény által különféle feladatokkal felruházott valamely nemzeti szerv az EUMSZ 267. cikk értelmében „bíróságnak” minősül-e, azoknak az igazságszolgáltatási vagy közigazgatási feladatoknak a sajátos jellegét kell megvizsgálni, amelyeket az abban a konkrét normatív összefüggésben gyakorol, amelyben szükségesnek tartotta, hogy a Bírósághoz forduljon annak ellenőrzése érdekében, hogy van-e eljárás az ilyen szerv előtt folyamatban, és hogy igazságszolgáltatási jellegű határozat meghozatalára irányuló eljárás keretében való határozathozatal érdekében fordultak-e hozzá (2017. február 16-i Margarit Panicello ítélet, C-503/15, EU:C:2017:126, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a spanyol kormány írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) a LOTCU 15. cikkének megfelelően az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás keretében igazságszolgáltatási feladatokat lát el.

64 Másrészt az alapeljárás alperesei kétségbe vonják azt, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) megfelel-e a függetlenség és pártatlanság követelményének.

65 Először is arra hivatkoznak, hogy a számvevők spanyol parlament általi kinevezési rendszere nem biztosítja kellőképpen a függetlenséget és a pártatlanságot. Ezenkívül az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő számvevő az LOA-t ellenző politikai párt támogatója. E számvevő a pártatlanság hiányát tanúsította az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásában, és azáltal, hogy úgy alakította az alapeljárást, hogy megvárja az LOA elfogadását, és azt – az e politikai párt által a Tribunal Constitucionalhoz (alkotmánybíróság, Spanyolország) benyújtott alkotmányjogi panasszal párhuzamosan – a jelen előzetes döntéshozatali eljárás keretében megkérdőjelezhesse. E számvevő egyébként nem rendelkezik az elmozdíthatatlanságra vonatkozóan garanciával abban a tanácsban, amelyhez beosztották, és a bírói kollégium tagjaként sem. Végül az alapeljárás alperesei előadják, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) függetlenségét veszélyezteti az a tény, hogy az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárásban a vizsgálókat azon tartomány közalkalmazottai közül nevezik ki, ahol a szóban forgó cselekmények megvalósultak, vagy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) köztisztviselői közül.

66 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a bíróságok függetlenségére vonatkozó ezen követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, és e jogok a jogalanyokat az uniós jog alapján megillető valamennyi jog védelmére, valamint a tagállamoknak az EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek – köztük a jogállamiság értékének – a megőrzésére vonatkozó garanciákként döntő jelentőségűek (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

67 A függetlenség e követelménye két szempontot foglal magában. Az első – külső – szempont azt követeli meg, hogy az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnan utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az érintett fórum tagjainak elmozdíthatatlansága a bírói függetlenség szerves részét képező biztosítéknak minősül, amennyiben az az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgál (2024. május 7-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 Így az elmozdíthatatlanság elve, amelynek döntő jelentőségét hangsúlyozni kell, többek között megköveteli azt, hogy a bírák hivatalban maradhassanak mindaddig, amíg nem érik el a kötelező nyugdíjkorhatárt, vagy a megbízatásuk lejártáig, ha az határozott időre szól. Ezen, nem abszolút jellegű elv alól kizárólag akkor lehet kivételt tenni, ha azt jogszerű és kényszerítő indokok igazolják, tiszteletben tartva az arányosság elvét. Így általánosan elfogadott, hogy a bírák

megfelelő eljárások tiszteletben tartása mellett visszahívhatók, ha nem képesek feladataik folytatására alkalmatlanság vagy súlyos kötelezettségszegés miatt (2024. május 7-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

70 A bíróság tagjainak elmozdíthatatlansága megköveteli, hogy az érintett szerv tagjainak elmozdítását külön szabályozás határozza meg, olyan garanciákat nyújtó, kifejezett jogszabályi rendelkezések útján, amelyek meghaladják a közigazgatási jog és a munkajog visszaélésszerű visszahívás esetén alkalmazandó általános szabályai szerinti garanciákat (2024. május 7-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 A „függetlenség” fogalmának második – belső – szempontja a „pártatlanság” fogalmát öleli fel, és egyenlő távolságtartást jelent a jogvitában részt vevő felektől, illetve e felek azon érdekeitől, amelyek a jogvita tárgyát képezik. E szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne érvényesüljön (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72 Az alapeljárás alperesei által megfogalmazott érvekre tekintettel mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy önmagában az a tény, hogy a törvényhozó hatalom részt vesz a bírák kinevezési eljárásában, nem hozhat létre köztük függőségi viszonyt, és nem is kelthet kétségeket pártatlanságukat illetően, ha kinevezésüket követően az érdekeltek semmilyen nyomás alá nem kerülnek és feladataik ellátása során nem kapnak utasításokat (lásd ebben az értelemben: 2020. július 9-i Land Hessen ítélet, C-272/19, EU:C:2020:535, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tekintetében az alkotmány 136. cikkének (3) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy e bíróság tagjai ugyanolyan függetlenséget élveznek és ugyanúgy elmozdíthatatlanok, mint a bírák. A LOTCU 30. és 36. cikke meghatározza a függetlenség és az elmozdíthatatlanság számvevőkre alkalmazandó garanciáit. Így az első úgy rendelkezik, hogy e számvevőszék számvevői függetlenek és elmozdíthatatlanok, míg a második előírja, hogy a számvevőszék elnöke és számvevői csak hivatali idejük lejárta, a spanyol parlament által elfogadott lemondás, felmentési ok fennállása, összeférhetetlenség vagy a kötelezettségeik súlyos megszegése miatt menthetők fel hivatalukból.

74 Az LFTCU 24. cikkéből továbbá kitűnik, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tagjai a tisztségüktől elválaszthatatlan pártatlanság és a méltóság elvének megfelelően látják el feladataikat, és nem vonhatók büntetőeljárás alá a feladataik ellátása során kifejtett véleményük miatt.

75 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat pontosítja továbbá, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő számvevő hivatali idejének teljes kilenc éve alatt függetlenül és elmozdíthatatlanul gyakorolta igazságszolgáltatási feladatát, anélkül hogy harmadik személyekkel bármilyen hierarchikus kapcsolatban vagy alárendeltségi viszonyban lett volna, tehát mindenfajta külső beavatkozástól vagy nyomástól mentesen.

76 Meg kell tehát állapítani, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) tagjait megillető, a jelen ítélet 73–75. pontjában felidézett függetlenségi és pártatlansági garanciákra tekintettel a törvényhozó hatalomnak a kinevezésükbe történő, az alapeljárás alperesei által kifogásolt

beavatkozása nem hozza e tagokat a törvényhozó hatalomtól függő helyzetbe, és nem vet fel kétségeket sem pártatlanságukkal kapcsolatban (lásd analógia útján: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 54–56. pont).

77 A Tribunal de Cuentas (számvevőszék) bírósági minőségét nem kérdőjelezik meg az alapeljárás alperesei által többek között a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő számvevő pártatlanságával kapcsolatban előadott kétségek sem.

78 Azok az állítások ugyanis, amelyek szerint a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő számvevőnek személyes előítéletei vannak az LOA-val szemben, többek között az e törvényt ellenző politikai párthoz való állítólagos közelsége miatt, homályos jellegűek, és ezenkívül egyáltalán nem megalapozottak.

79 Végül, ami azon körülményt illeti, hogy az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárásokban a vizsgálatot lefolytató vizsgálókat azon tartomány közalkalmazottai közül nevezik ki, ahol a szóban forgó cselekmények megvalósultak, vagy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) köztisztviselői közül, meg kell állapítani, hogy e körülmény nem kérdőjelezi meg a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) függetlenségét és tagjainak autonómiáját, mivel e vizsgálók nem vesznek részt a szoros értelemben vett igazságszolgáltatási tevékenységben, azaz a határozathozatalban. Márpedig a jelen ügyben nem ez a helyzet.

80 Amint ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a vizsgálati szakasz akkor fejeződik be, amikor a vizsgáló jegyzőkönyvben rögzített, ideiglenes elszámolást készít, amely egyetlen esetben sem köti a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) bírói kollégiumának tanácsát, sem az állítólagos kár számszerűsítése, sem pedig a felelős személyek meghatározása tekintetében, így az igazolatlan hiány visszatéríttetése iránti eljárás bírósági szakasza csak az e célból kereshetőségi joggal rendelkező felek által benyújtott kérelem alapján indítható meg.

81 A fenti megfontolásokra tekintettel a jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Tribunal de Cuentas (számvevőszék) az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróság” jellemzőivel rendelkezik. Ebből következően a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

Az elfogadhatóságról

82 Az ügyészség, az alapeljárás alperesei és a spanyol kormány azzal az indokkal vitatják az első kérdés elfogadhatóságát, hogy az semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával és tárgyával, mivel a Katalónia függetlenségét támogató mozgalom finanszírozása nem befolyásolja az uniós költségvetés bevételeit. Következésképpen az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése nem szükséges e jogvita eldöntéséhez.

83 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében kizárólag az alapügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az egyes ügyek különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és a Bíróságnak feltett kérdései

relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. Ezért az uniós jogra vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak abban az esetben utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (2000. július 13-i Idéal tourisme ítélet, C-36/99, EU:C:2000:405, 20. pont; 2025. december 2-i Stichting Right to Consumer Justice és Stichting App Stores Claims ítélet, C-34/24, EU:C:2025:936, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás van folyamatban, amelynek keretében azt állítják, hogy az alapeljárás alperesei által a Katalán függetlenségi mozgalommal összefüggésben felmerült bizonyos kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalás kárt okozott a Generalitat közvagyonának.

85 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság többek között arra keresi a választ, hogy még az uniós költségvetésre gyakorolt konkrét pénzügyi hatás hiányában is meg kell-e állapítani az Unió pénzügyi érdekeinek az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése értelmében vett sérelmét a közvagyonnal végzett jogellenes gazdálkodási cselekmények esetében, amelyek veszélyeztették vagy potenciálisan sértették az uniós költségvetést, mivel Katalónia függetlensége esetén érinthették volna a részben a tagállamok hozzájárulásaiból finanszírozott uniós költségvetés bevételeit.

86 Márpedig elegendő megállapítani, hogy annak értékelése, hogy mi minősül az Unió pénzügyi érdekei sérelmének, az előterjesztett kérdés érdeméhez, nem pedig annak elfogadhatóságához tartozik (lásd ebben az értelemben: 2024. január 18-i Lietuvos notarų rūmai és társai ítélet, C-128/21, EU:C:2024:49, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

87 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

88 Az első kérdés nemcsak az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének, hanem az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének és a 2988/95 rendeletnek az értelmezésére is irányul. Meg kell azonban egyrészt állapítani, hogy az EUMSZ 325. cikk az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés általános elvének különös kifejeződését képezi (lásd ebben az értelemben: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság [Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem] ítélet, C-213/19, EU:C:2022:167, 261. pont).

89 Másrészt a 2988/95 rendelet a jelen ügyben nem alkalmazható, mivel az 1. cikke (2) bekezdésének megfelelően az e rendeletben foglalt intézkedések és szankciók kizárólag „gazdasági szereplő” cselekményéből vagy mulasztásából eredő szabálytalanságokra alkalmazandók. Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz semmit azzal kapcsolatban, hogy az alapeljárás alperesei a Generalitat irányító szerveinek tagjaiként gazdasági szereplőként jártak volna el a velük szemben indított, igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás tárgyát képező cselekmények során.

90 Ebből következik, hogy a jelen ügyben kizárólag az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését kell értelmezni.

91 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezéssel – amiatt, hogy valamely tagállam nemzeti területe egy részének függetlensége az e tagállam által a bruttó nemzeti jövedelme (a továbbiakban: GNI) alapján hozzájárulásként befizetett uniós saját források csökkenéséhez vezethetne –ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely amnesztiában részesíti a nem az uniós költségvetésből származó és nem oda irányuló pénzeszközökkel kapcsolatos, e függetlenség elérésére irányuló politikai tevékenységekkel összefüggésben végrehajtott, számviteli felelősséget keletkeztető cselekményeket.

92 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy bár az LOA 2. cikkének e) pontja kifejezetten kizárja annak hatálya alól „az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekménynek minősülő cselekményeket”, a nemzeti jogalkotó – azáltal, hogy e kizárást kizárólag a bűncselekményekre korlátozta – hallgatólagosan úgy ítélte meg, hogy az e törvény 1. cikke (1) bekezdésének az ugyanezen cikk 2–4. bekezdésével együttesen értelmezett a)–c) pontjában szabályozott, a számviteli felelősséget keletkeztető olyan cselekmények, amelyek nem bűncselekmények, az amnesztia hatálya alá tartozhatnak még akkor is, ha azok sérthetik e pénzügyi érdekeket.

93 A jelen ügyben tehát azt kell értékelni, hogy a felelősség LOA-ban foglalt megszűnése sértheti-e az Unió pénzügyi érdekeit.

94 Meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy elrettentő hatású és hathatós intézkedésekkel küzdjenek az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás és minden egyéb jogellenes tevékenység ellen (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 181. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

95 Ami az Unió „pénzügyi érdekeinek” az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése értelmében vett fogalmát illeti, az nemcsak az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott bevételeket foglalja magában, hanem az e költségvetés által fedezett kiadásokat is (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 183. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

96 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy még a konkrét pénzügyi kihatással nem járó szabálytalanságok is komolyan érinthetik az Unió pénzügyi érdekeit, így az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése nemcsak azokra a cselekményekre vonatkozhat, amelyek az Unió saját forrásainak ténylegesen veszteséget okoznak, hanem az ilyen cselekmények elkövetésére irányuló kísérletekre is (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 187. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E rendelkezés tehát azokra a cselekményekre is vonatkozik, amelyek uniós költségvetésre gyakorolt hatása nem zárható ki, amennyiben e cselekmények az e költségvetésből származó vagy oda irányuló pénzeszközökre vonatkoznak.

97 Ezzel szemben az uniós költségvetésre gyakorolt esetleges hatás nem következhet a kizárólag a nemzeti költségvetésnek azzal okozott kárból, hogy az érintett tagállamnak az uniós költségvetéshez való hozzájárulása érintett lehet (lásd ebben az értelemben: 2024. január 9-i Unitatea Administrativ Teritorială Județul Brașov végzés, C-131/23, EU:C:2024:42, 50. pont).

98 Közelebbről, az Unió pénzügyi érdekeinek érintettsége nem állapítható meg pusztán a GNI azon csökkenése miatt, amely potenciálisan eredhet a nemzeti terület egy részének elszakadásából.

99 Ugyanis, még ha feltételezzük is, hogy valamely tagállam GNI-jének a területe egy részének elszakadása miatti csökkenése az uniós költségvetéshez való nemzeti hozzájárulás csökkenését vonhatja maga után, ez annak a velejárója, hogy a szóban forgó terület már nem tartozik a Szerződések hatálya alá, és már nem járul hozzá pénzügyileg azok végrehajtásához, és nem részesül az azokban előírt támogatási intézkedések előnyeiből sem. Következésképpen az ilyen csökkenés önmagában nem tekinthető úgy, mint amely az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése értelmében sérti az Unió pénzügyi érdekeit.

100 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezéssel – amiatt, hogy valamely tagállam nemzeti területe egy részének függetlensége az e tagállam által GNI-alapú hozzájárulásként befizetett uniós saját források csökkenéséhez vezethetne – nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely amnesztiában részesíti a nem az uniós költségvetésből származó és nem oda irányuló pénzeszközökkel kapcsolatos, e függetlenség elérésére irányuló politikai tevékenységekkel összefüggésben végrehajtott, számviteli felelősséget keletkeztető cselekményeket.

A második és a harmadik kérdésről

Az elfogadhatóságról

101 Amint arra a jelen ítélet 83. pontja lényegében már emlékeztetett, magából az EUMSZ 267. cikk szövegéből következik, hogy a kért előzetes döntésnek „szükségesnek” kell lennie a kérdést előterjesztő bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügyet érintő „ítélet[ének] meghozatalához” (2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 48. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

102 Az alapjogvitának és az értelmezni kért uniós jogi rendelkezéseknek tehát kapcsolódniuk kell egymáshoz, hogy az értelmezés a kérdést előterjesztő bíróság által meghozandó határozat szempontjából objektíve szükséges legyen (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

103 A jelen ügyben – amint az a jelen ítélet 55. pontjában megállapításra került – a kérdést előterjesztő bíróságnak, amikor a számviteli felelősségnek az LOA alapján történő megszűnéséről határoz, az e törvényben meghatározott eljárási szabályok alkalmazásával az EUMSZ 325. cikk értelmezése tárgyában kell állást foglalnia, ami megköveteli, hogy ezen eljárási szabályok összhangban legyenek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével.

104 E bíróság szerint az uniós költségvetés sérelme esetlegesen további bizonyításfelvétel útján is megállapítható lenne, amelynek elrendelését azonban az LOA-nak a második és a hetedik kérdésben említett rendelkezései kizárják.

105 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján elfogadhatók az előzetes döntéshozatalra előterjesztett azon kérdések, amelyek arra irányulnak, hogy az előterjesztő bíróság olyan eljárási jellegű nehézségeket okozó előzetes kérdésekről döntsön, amelyek potenciálisan akadályozzák az alapügy további vizsgálatát (lásd ebben az értelemben: 2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 53. pont; 2025. augusztus 1-jei Daka és társai ítélet, C-422/23, C-455/23, C-459/23, C-486/23 és C-493/23, EU:C:2025:592, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 Kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő ügy valamennyi körülményére tekintettel értékelje a tervezett bizonyításfelvétel szükségességét. Az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében ugyanis, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy tényállásának megállapítása és értékelése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 134. pont; 2023. január 31-i Puig Gordi és társai ítélet, C-158/21, EU:C:2023:57, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság a második kérdést illetően kifejti, hogy az amnesztiának a szóban forgó cselekményekre történő alkalmazása tekintetében az LOA-ban előírt legfeljebb két hónapos határidő megakadályozza őt abban, hogy elvégezze az Unió pénzügyi érdekei EUMSZ 325. cikk értelmében vett megsértésének megállapításához szükséges bizonyításfelvételt. Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésére vonatkozóan ezzel kapcsolatban előterjesztett kérdés tehát kifejezetten az előterjesztő bíróság igazságszolgáltatási hatáskörének gyakorlására vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 2024. november 14-i S. [Az ítélkező testület módosítása] ítélet, C-197/23, EU:C:2024:956, 42. pont).

108 A hetedik kérdést illetően az előterjesztő bíróság pontosítja, hogy azon kérdés eldöntése érdekében, hogy az alapeljárás alperesei elkövették-e azokat a cselekményeket, amelyekért a számviteli felelősségüket megállapították, az LOA 13. cikkének (3) bekezdése nem írja elő, hogy a felelősség e rendelkezés szerinti megszűnéséről szóló határozat meghozatala előtt meg kell hallgatni a közérdekű keresetet indító feleket, és arra kötelezi e bíróságot, hogy e határozatot a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése nélkül hozza meg.

109 Mivel ezek a kérdések, amelyek arra vonatkoznak, hogy az igazolatlan hiány visszatérítettése iránti eljárás *inter partes* jellegét érintően az LOA-val bevezetett korlátozások összeegyeztethetők-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, abban az időpontban merülnek fel, amikor a kérdést előterjesztő bíróság az alapügy lezárása előtt eleget tesz azon kötelezettségének, hogy az EUMSZ 325. cikknek megfelelően kizárja az Unió pénzügyi érdekeinek bármiféle sérelmét, e kérdések az előterjesztő bíróság által ebben az ügyben meghozandó határozat szempontjából objektíve szükségesek.

110 E körülmények között az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésére vonatkozó ezen kérdések szükségesnek mutatkoznak ahhoz, hogy az előterjesztő bíróság az alapjogvita tárgyában határozni tudjon.

111 Ebből következik, hogy a második és a hetedik kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

112 E kérdésekkel, amelyeket együtt kell vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével ellentétesek-e egy amnesztiatörvény olyan eljárási rendelkezései, amelyek arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy – az esetlegesen az EUMSZ 325. cikk alkalmazását maga után vonó – felelősség megszűnéséről szóló határozatot két hónapon belül, a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése, valamint az eljárásban részt vevő összes fél meghallgatása nélkül hozzák meg.

113 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy azon fórumok, amelyek az uniós jog szerinti fogalma értelmében vett „bíróságként” az e jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, és amelyek így az uniós jog által szabályozott területeken a tagállam jogorvoslati rendszerébe tartoznak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem követelményeit (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Mivel az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése egyrészt világosan és pontosan van megfogalmazva, másrészt pedig semmilyen feltételhez nem kötött, az közvetlen hatállyal rendelkezik (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 250. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 58. pont; 2025. augusztus 1-jei yal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 119. pont).

114 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az LOA 10. cikkének második bekezdése és 13. cikkének (3) bekezdése összeegyeztethetetlen az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, mivel e rendelkezések megakadályozzák abban, hogy igazságszolgáltatási hatásköreit gyakorolja annak érdekében, hogy további bizonyításfelvétel útján kizárja először is azt, hogy a megállapított szabálytalanságokkal érintett pénzeszközök – legalábbis közvetve – az uniós költségvetésből származnak, vagy oda irányulnak, másodszor azt, hogy értékelhesse a védekezési jogalapokat és mentő bizonyítékokat, harmadszor pedig azt, hogy az eljárás lezárása előtt meghallgassák az abban részt vevő összes felet.

115 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Charta 47. cikkétől eltérően, amelyet a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jognak a Charta alkalmazási körében történő bármely megsértése sérthet, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdése megsértése megállapításának olyan rendszerszintű problémák fennállása a feltétele, amelyek veszélyeztethetik a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működését, és ezáltal veszélybe sodorják a szóban forgó tagállam azon képességét, hogy az uniós jog által szabályozott területeken megfelelő jogorvoslati lehetőségeket biztosítson a jogalanyok számára.

116 Annak értékeléséhez, hogy az LOA-nak az alapügyben szóban forgó eljárási rendelkezéseiből eredhetnek-e ilyen rendszerszintű problémák, figyelembe kell venni a nemzeti amnesztiatörvény jellegét, valamint a tagállamoknak az ilyen törvény elfogadására és alkalmazására vonatkozó hatáskörét.

117 E hatáskörre tekintettel ugyanis, amelyet a jelen ítélet 46. pontja idéz fel, a tagállamok főszabály szerint szabadon határozhatják meg a közérdekből elfogadott amnesztia végrehajtásának többek között az eljárási feltételeit.

118 E feltételek már a jellegüknél fogva is eltérnek az általános szabályoktól, mivel az amnesztia célja általában az eljárások megakadályozása vagy leállítása, és ha már sor került a büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet meghozatalára, a végrehajtás megszüntetése (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i X [Európai elfogatóparancs – *Ne bis in idem]* ítélet, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 93. pont).

119 Ebben az összefüggésben pontosan az amnesztia elvét tükrözi a nemzeti bíróságok azon kötelezettsége, hogy a felelősség megszüntetéséről szóló határozatot a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése nélkül hozzák meg. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a szóban forgó magatartások az amnesztia hatálya alá tartoznak, az eljáró bíróságnak az ügyet a felelősség megszűnéséről szóló határozattal kell lezárnia, anélkül hogy előzetesen értékelné e jogalapokat és bizonyítékokat. Ugyanez vonatkozik azon kötelezettségre is, hogy az ügyet legfeljebb két hónapon belül, szankciók alkalmazása nélkül le kell zárni.

120 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 129. pontjában lényegében rámutatott, a nemzeti jogalkotó jogosult arra kötelezni a nemzeti bíróságokat, hogy az amnesztiatörvényben előírt feltételeknek megfelelően szüntessék meg az előttük folyamatban lévő eljárásokat.

121 Az amnesztiatörvény konkrét végrehajtási módjainak meghatározása ugyanis a tagállamok saját hatáskörébe körébe tartozó politikai döntéseket igényel, mivel a szóban forgó különböző érdekek több szempontú mérlegelését igényli.

122 A jelen ügyben a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság) a 2025. június 26-i 137/2025. sz. ítéletében (a BOE 2025. július 31-i 183. száma, 103781. o. [ES:TC:2025:137]) lényegében megállapította, hogy az LOA alapján elfogadott amnesztia célja a Katalónia függetlensége iránti mozgalom által okozott intézményi és politikai feszültségek csökkentése és a megbékélési folyamat megkönnyítése.

123 Tekintettel mind az LOA-hoz hasonló, a jelen ítélet 118. és 119. pontjában ismertetett jellemzőkkel rendelkező amnesztiatörvény jellegére, mind pedig a katalán függetlenségi folyamatot övező politikai konfliktus megoldására korlátozódó céljára és hatályára, kizárt, hogy az LOA 10. cikkének második bekezdésében, illetve 13. cikkének (3) bekezdésében foglalt eljárási szabályok olyan mértékű problémákat okoznának, amelyek rendszerszintű jellegűek lennének.

124 Így e rendelkezések semmi esetre sem veszélyeztethetik a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működését azáltal, hogy veszélybe sodorják az érintett tagállam azon képességét, hogy az uniós jog által szabályozott területeken megfelelő jogorvoslati lehetőségeket biztosítson a jogalanyok számára.

125 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második és a hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével nem ellentétesek egy nemzeti amnesztiatörvény azon eljárási rendelkezései, amelyek kizárólag az e törvény pontosan körülhatárolt alkalmazási körében arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy – az esetlegesen az EUMSZ 325. cikk alkalmazását maga után vonó – felelősség megszűnéséről szóló határozatot legfeljebb két hónapon belül, a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése, valamint az eljárásban részt vevő összes fél meghallgatása nélkül hozzák meg, az ilyen rendelkezések ugyanis nem okozhatnak olyan rendszerszintű jelleget mutató problémákat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken veszélyeztethetik a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működését.

A hatodik és a nyolcadik kérdésről

Az elfogadhatóságról

126 Írásbeli észrevételeiben a spanyol kormány arra hivatkozik, hogy a hatodik kérdés az uniós joggal fennálló kapcsolat hiánya, a nyolcadik kérdés pedig a hipotetikus jellege miatt elfogadhatatlan.

127 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ellentétes-e az uniós joggal az őt a nemzeti jog alapján terhelő azon kötelezettség, hogy két hónapon belül hozzon a számviteli felelősség megszüntetéséről szóló határozatot, és szüntesse meg az elrendelt biztosítási intézkedéseket, jóllehet az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján eljáró Bíróság még nem hozott határozatot. Mivel e kérdés az említett bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem hatékonyságának biztosítására irányul, a Bíróság általi vizsgálata az e bíróság által meghozandó határozathoz objektíve szükséges.

128 Egyébiránt a spanyol kormány állításával szemben az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság benyújthatta előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, és felfüggeszthette az érdemi eljárást, nem teszi a nyolcadik kérdést hipotetikussá. E kérdés ugyanis nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtásának esetleges akadályaira vonatkozik, hanem lényegében arra, hogy az LOA rendelkezései sértik-e az előzetes döntéshozatali eljárás hatékony érvényesülését azt követően, hogy ezen eljárás kezdeményezték.

129 Ebből következik, hogy a hatodik és a nyolcadik kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

130 Hatodik és nyolcadik kérdésével, amelyeket együttesen kell vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 267. cikket és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétesek egy nemzeti amnesztiatörvény azon rendelkezései, amelyek arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy legfeljebb két hónapon belül hozzák meg a számviteli felelősség megszüntetéséről szóló határozatot, és szüntessék meg a biztosítási intézkedéseket, még akkor is, ha az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában eljáró Bíróság még nem hozta meg határozatát.

131 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikk a bíróságok közötti párbeszédet hoz létre a Bíróság és a tagállami bíróságok között, amelynek célja az uniós jog értelmezése egységességének biztosítása, lehetővé téve ezáltal az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását (2025. december 18-i Bizottság kontra Lengyelország [A Bíróság ítélkezési gyakorlatának *ultra vires* felülvizsgálata – Az uniós jog elsőbbsége] ítélet, C-448/23, EU:C:2025:975, 111. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így az ezen eljárás keretében hozott ítélet az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálásánál a nemzeti bíróságra nézve kötelező az uniós jog értelmezését illetően (2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 73. és 74. pont; 2024. június 6-i AVVA és társai [Európai nyomozási határozat hiányában videokonferencia útján tartott tárgyalás] ítélet, C-255/23 és C-285/23, EU:C:2024:462, 36. pont; 2026. február 12-i Petlichev ítélet, C-56/25, EU:C:2026:87, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

132 Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke továbbá előírja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ügyekben a nemzeti bíróság határozata, amellyel az a Bírósághoz fordul, felfüggeszti a nemzeti szintű eljárást.

133 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az EUMSZ 267. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azzal a következménnyel jár, hogy a nemzeti bíróságnak anélkül kell határozatot hoznia, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszthetne a Bíróság elé, vagy az arra adandó választ megvárhatná (lásd ebben az értelemben: 2019. február 12-i RH végzés, C-8/19 PPU, EU:C:2019:110, 48. pont).

134 Márpedig egy nemzeti amnesztiatörvényben előírt azon kötelezettség, hogy legfeljebb két hónapon belül meg kell hozni a felelősség megszűntetéséről szóló határozatot, és előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtása esetén nincs lehetőség e határidő felfüggesztésére, azzal a következménnyel járna, hogy megfosztaná a kérdést előterjesztő bíróságot attól a lehetőségtől, hogy megvárja a Bíróság ilyen kérelemre adott válaszát, és ezáltal megfosztaná ezen eljárást a hatékonyságától is.

135 Ami az LOA 8. cikkének (3) bekezdésében foglalt, a korábban elrendelt biztosítási intézkedések kötelező megszüntetését illeti, a kérdést előterjesztő bíróság szerint e rendelkezésnek és e törvény preambulumának együttes értelmezéséből az következik, hogy a biztosítási intézkedéseket még akkor is meg kell szüntetni, ha a nemzeti eljárást előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtása miatt felfüggesztik.

136 Kétségtelen, hogy a spanyol kormány írásbeli észrevételeiben rámutatott arra, hogy az ideiglenes intézkedéseknek az LOA 8. cikkének (3) bekezdése alapján történő azonnali megszüntetésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szóban forgó tényállás e törvény hatálya alá tartozik, így az az amnesztia automatikus jellegének következménye.

137 Mindemellett az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben, amelyben a nemzeti bíróságnak egy nemzeti amnesztiatörvény uniós joggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban vannak kétségei, e törvény alkalmazhatóságának megállapítása nem jelenti azt, hogy e bíróság köteles legyen az amnesztiát anélkül megadni, hogy megvárná a Bíróságnak az általa előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adott válaszát. Mivel a Bíróság által az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adott válaszig az eljárást az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke alapján felfüggesztik, az ideiglenes intézkedések megszüntetésére vonatkozó kötelezettség az eljárás e szakaszában sértené az EUMSZ 267. cikkből eredő kötelezettségeket.

138 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog teljes körű érvényesülése megköveteli, hogy az e jog által szabályozott jogvitában eljáró bíróság ideiglenes intézkedéseket rendelhessen el a meghozandó bírósági határozat teljes érvényesülésének biztosítása érdekében. Ha ugyanis az a nemzeti bíróság, amely az eljárást felfüggeszti addig, amíg a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdését meg nem válaszolja, nem rendelhetne el ideiglenes intézkedést a Bíróság válaszát követően meghozandó határozatának kihirdetéséig, gyengülne az EUMSZ 267. cikk által létrehozott rendszer tényleges érvényesülése (2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés], C-487/19, EU:C:2021:798, 142. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

139 Ebből következik, hogy a nemzeti bíróságnak, amennyiben szükségesnek ítéli, lehetősége kell legyen arra, hogy meghozza vagy adott esetben fenntartsa a biztosítási intézkedéseket azon határozat kihirdetéséig, amelyet az előzetes döntéshozatal iránti kérelmére a Bíróság által adott választ követően hoz majd.

140 Írásbeli észrevételeiben a spanyol kormány azt állította, hogy az LOA 8. cikkének (3) bekezdését, 10. cikkét és 13. cikkének (3) bekezdését az EUMSZ 267. cikkel összhangban úgy kell értelmezni, hogy előzetes döntéshozatalra utalás esetén az eljárás felfüggeszthető, és ezen biztosítási intézkedések mindaddig fenntarthatók, amíg a felfüggesztés és ezen intézkedések a Bíróság által adandó válasz hatékonyságának biztosításához szükségesek.

141 Abban az esetben, ha az ilyen értelmezés kizárt, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás lefolytatását akadályozó nemzeti jogi rendelkezést figyelmen kívül kell hagyni, anélkül hogy az érintett bíróságnak kérnie kellene vagy meg kellene várnia e nemzeti rendelkezés jogalkotói vagy bármely más alkotmányos úton történő előzetes megsemmisítését (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 141. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

142 A fenti megfontolásokra tekintettel a hatodik és a nyolcadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 267. cikket és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétesek egy nemzeti amnesztiatörvény rendelkezései, amennyiben azok arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy legfeljebb két hónapon belül hozzák meg a számviteli felelősség megszüntetéséről szóló határozatot és szüntessék meg az eljárás korábbi szakaszában elrendelt biztosítási intézkedéseket, még akkor is, ha az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában eljáró Bíróság még nem hozta meg határozatát.

A harmadik, a negyedik és az ötödik kérdésről

143 Harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 325. cikknek és a 2988/95 rendeletnek egyrészt a Charta 47. cikkével és az EJEE 6. cikkel, másrészt a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével együttes értelmezését kéri. Az első, a második és a hetedik kérdésre adott válaszból azonban az következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak sem az EUMSZ 325. cikket, sem pedig e rendeletet nem kell alkalmaznia az alapügyben szóban forgó helyzetre, így a harmadik és a negyedik kérdésre adandó válasz nem szükséges ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság határozatot hozhasson, következésképpen pedig e kérdések elfogadhatatlanok.

144 A Chartának az ötödik kérdésben említett 20. és 21. cikkét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatalra utalás keretében a Bíróság kizárólag a számára biztosított hatáskörök korlátain belül értelmezheti az uniós jogot (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

145 A tagállamok eljárását illetően a Charta alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, és ez a rendelkezés megerősíti a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az

uniós jog által szabályozott valamennyi helyzetre alkalmazni kell, az ilyen helyzeteken kívül azonban nem (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

146 A jelen ügyben, amint az az első kérdésre adott válaszból kitűnik, az alapeljárás nem uniós jogi rendelkezés végrehajtására vonatkozik, így a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a Charta 20. és 21. cikkének a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezéséről határozzon.

147 E körülmények között a harmadik, negyedik és ötödik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

148 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezéssel – amiatt, hogy valamely tagállam nemzeti területe egy részének függetlensége az e tagállam által a bruttó nemzeti jövedelme alapján hozzájárulásként befizetett uniós saját források csökkenéséhez vezethetne – nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely amnesztiában részesíti a nem az uniós költségvetésből származó és nem oda irányuló pénzeszközökkel kapcsolatos, e függetlenség elérésére irányuló politikai tevékenységekkel összefüggésben végrehajtott, számviteli felelősséget keletkeztető cselekményeket.

2) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétesek egy nemzeti amnesztiatörvény azon eljárási rendelkezései, amelyek kizárólag az e törvény pontosan körülhatárolt alkalmazási körében arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy – az esetlegesen az EUMSZ 325. cikk alkalmazását maga után vonó – felelősség megszűnéséről szóló határozatot legfeljebb két hónapon belül, a védekezési jogalapok és a mentő bizonyítékok értékelése, valamint az eljárásban részt vevő összes fél meghallgatása nélkül hozzák meg, az ilyen rendelkezések ugyanis nem okozhatnak olyan rendszerszintű jelleget mutató problémákat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken veszélyeztethetik a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működését.

3) Az EUMSZ 267. cikket és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkének első bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétesek egy nemzeti amnesztiatörvény rendelkezései, amennyiben arra kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy legfeljebb két hónapon belül hozzák meg a számviteli felelősség megszüntetéséről szóló határozatot és szüntessék meg az eljárás korábbi szakaszában elrendelt biztosítási intézkedéseket, még akkor is, ha az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában eljáró Bíróság még nem hozta meg határozatát.

Aláírások